

Eurajoki–Lapinjoki-vesistöaluerihmä
Hanketyöpaja 11.10.2022

- Paikka:** Turajärvi, Jaakko Heikkilän isännöimänä os. Tittalantie 24, Eurajoki
- Paikalla:** Lauri Anttila, Puheenjohtaja, Eurajoki-Lapinjokiryhmä ja Pyhäjärvi-instituutti
Jaakko Heikkilä, Turajärven suojeluyhdistys ry
Henna Ryömä, Pyhäjärvi-instituutti
Essi Lindroth, Lounais-Suomen vesiensuojeluyhdistys ry
Miia Eiko, Lutajärven suojeluyhdistys ry
Matti Jaakkola, Lutajärven suojeluyhdistys ry
Markku Kiikola, Lutajärven suojeluyhdistys ry
Hannu Rehelmä, Lapijoen vesistön hoito- ja suojeluyhdistys ry
Päivi Alanko-Rehelmä, Lapijoen vesistön hoito- ja suojeluyhdistys ry
Juha Salonen, Loukostenjärven suojeluyhdistys ry
Seppo Varjonen, Eurajoen suojeluyhdistys ry
Ari Sallmén, Varsinais-Suomen ELY-keskus
Anna Soirinsuo, Satavesi-koordinaattori, Varsinais-Suomen ELY-keskus

Muistio

1. Tutustuminen Turajärven säännöstelypatoon ja Turajärveen

Työpajan aluksi käytiin kävelemässä Turajärven luonnonmukaisella säännöstelypadolla Juvajoen luusussa Varsinais-Suomen ELY-keskuksen vesitalousasiantuntija Ari Sallménin johdattamana. Hänellä oli mukanaan alkuperäiset suunnitelmapaperit, jotka jäivät Jaakko Heikkilälle tutustuttaviksi. Kivipato pitää Turajärven pinnan vakaana, ja alueella paljon aikaa viettävän Jaakko Heikkilän mukaan Turajärven tila on kohentunut padon toteutuksen myötä. Huonona puolena kesäkaudella kuivina aikoina Juvajoki kuivuu alajuoksulle päin jopa kokonaan tehden joesta huonosti soveltuvan vaeluskaloille tai esimerkiksi suursimpukoille. Vierailuajaksi joen virtaus oli suurehko kokoonsa nähden. Lisäksi tutustuttiin Turajärveen rannalta käsin. Matalan järven ongelmia ovat runsas vesikasvillisuus, rehevyys ja umpeenkasvu. Havaintona muutamia kuolleita kaloja, jotka olivat kuolleet ilmeisimmin verkkokalastuksen sivusaaliina.

2. Avaussanat ja Pyhäjärvi-instituutin ajankohtaiskatsaus sekä info ELY-keskuksen hankehausta.

Puheenjohtaja Lauri Anttila avasi työpajan 13:10 ja piti esityksen Pyhäjärvi-instituutin ajankohtaisesta toiminnasta.

Ari Sallmén kertoi myös ELY-keskuksen 18.10.-30.11.2022 avautuvista rahoitushauista lyhyesti.

Esitys PJ:n ajankohtaisesta toiminnasta on tämän muistion liitteenä 1.

3. Työpaja

Anna Soirinsuo: Työpajan tarkoitus pohtia minkälaisia toimenpiteitä olisi hyvä toteuttaa, ja millä rakenteella hankkeita tulisi toteuttaa. Olisi hyvä saada suurempi kokonaisuus eri alueiden toimista.

Hannu Rehelmä ja Päivi Alanko-Rehelmä/Lapijoen vesistön hoito- ja suojeluyhdistys: Orjasaaren välisen juovan ruoppaus on agendalla ja avaisi paremman veden kierron ja virkistyskäytön alueelle. Tämä on Lapijoen vesistön hoito- ja suojeluyhdistyksen yksi tavoitteista. Joen virkistyskäytömahdollisuuksien lisäämisen mahdollisuus voisi tuoda lisäpontta toimiin. Lapijoen suojeluyhdistyksellä ollut hyvin aktiivista talkooporukkaa, ja on saatu toteutettua erityisesti virkistyskäyttöä parantavia toimia hyvin.

Lauri Anttila: Hinnerjoen kotiseutuyhdistys ja nuorisoseura ovat olleet aktiivisia joen yläjuoksulla, vaikka eivät varsinaisia vesiensuojeluun keskittyneitä yhdistyksiä olekaan. Ovat mukana Pyhäjärvi-instituutin koordinoimassa HIRAKE-hankkeessa, joka on toiminut Hinnerjoen kylän alueella jokiuoman kunnostamisen osalta.

Jaakko Heikkilä/Turajärvi: vuosikokous pidetty 2022, 6 hlöä paikalla. Niittoa tulisi saada toteutettua edelleen. 5000 € rahavaraus hankkeelle, jos pääsee mukaan PJI:n vetämään hankkeeseen. Niittosuunnitelma tehty. Talkoo- ja konetyövoimaa on myös järjestettävissä omarahoitukseksi. Valuma-alueen toimissa voisi miettiä esimerkiksi Pietarjoen suun lähellä sijaitsevan kalanruotojan kunnostamista.

Näytteissä, jotka tutkitutettu havaittu pallolevää, tutkitusti ei ainakaan maksamyrkkyjä Turajärven vedessä. Max. näkösyvyys kesäaikaan 60 cm.

Lauri Anttila: Vedenlaadun seuranta voisi myös sisällyttää haettavaan hankkeeseen. Neljän järven hankkeen aikana 2006 tehdyn kalanruoto-ajan kunnostaminen myös olisi varmasti hyvä.

Seppo Varjonen/Eurajoen suojeluyhdistys: Käsipato-talkoot 12.10.22 Kakkeriaansuolla, tavoite vähentää happamoitumista ja kiintoaineen pääsyä Eurajokeen.

- Hankeasiat: hengessä mukana ja talkoovoimia voidaan tarjota.
- Koskikunnostuksia ajatellen: Pappilankosken varsinainenkoskialue ei ole minkään hankkeen kunnostusten piirissä, olisi suuri potentiaalinen merkitys vaelluskalojen poikasalueena.
- Pääuoma: Eurakosken padon noususte on yksi asia, ja Iso-Perenkosken kunnostus tulossa, mutta on vielä muitakin koskipaikkoja, kuten Eurajoessa Köyliönjoen lähellä oleva Pikkukoski ja Kohnan pohjapato.
- Harolankoski/Köyliönjoki: potentiaalia kartoituksille ja mahdollisille kunnostuksille, myös Juvajoen alue potentiaalista vaelluskalojen lisääntymisaluetta.
- Muitakin lajeja on hyvä ottaa huomioon jokikunnostuksissa virtavesikalaston lisäksi

Lauri Anttila: Pappilankoskikin tarvitsisi tosiaan kutosoraa. Eurajoen sivu-uomiin ei vielä panostettu, PJI:n hankkeissa tullaan tulevaisuudessa niihin panostamaan. Ahmasojalla jo käynnissä-PienvesiHelmi-hanke, jossa tehdään pääuoman mitalla kunnostustarveinventointi

Lutanjärven suojeluyhdistyksen jäsenet: aktiiveja talkoolaisia ollut huonosti. Veden laatu on kohdalaisen hyvä. Lähdevaikutteinen järvi.

Essi Lindroth/LSVSY: Alustavat vesistövierailukäynnit meneillään, 12.10.22 Lutanjärven katselamus LSVSY:n hankkeen toimesta. Jokitalkkarihanke loppumassa, samankaltaista toimintaa tulisi jatkaa.

Juha Salonen/Loukonen: kalastoselvitys, ruoppaustarvetta – kasvillisuuden poistoa tarvittaisiin.

Seppo Varjonen: yleisesti joenranta metsien hakkuita tehdään liiallisesti, sillä puut suojaavat, varjostavat, viilentävät, ja tarjoavat vaelluskaloille ja kutupaikoille. Suojaava metsä suojaa pienten purojen taimenkantaa ja eliöstöä. Puuaineksen pieneliöstö puhdistaa vettä ja puuaines toimii vesieläimien ravintona. Tämän vuoksi on vältettävä liiallista joenpenkan kasvillisuuden poistoa kaikkialla.

Lauri Anttila: Rantatörmän maa-aineksen sitominen on tärkeä tekijä joenpenkan kasvillisuudessa, vähentää eroosiota ja ravinteiden vapautumista vesistöön.

Lauri Anttila: Yhteenvetona PJI voi lähteä valmistelemaan hanketta, johon kuuluisi toimia alueen pienillä järville ja virtavesillä sateenvarjohankkeen alla. Kaikki paikalla olleet toimijat ovat kiinnostuneita lähtemään mukaan hankkeeseen. Tulevaisuutta ajatellen lisäksi mahdollisesti erillinen hanke Lapijoen alueelle olisi toivottava.

4. Seuraava kokous ja kokouksen päättäminen

Seuraava kokous sovitaan Lauri Anttilan kanssa tarkemmin Huhti-toukokuulle 2023, Eurajoen koski-kohteet yksi potentiaalinen käyntikohte.

Työpaja päätettiin klo 16.12.

Muistion laati Anna Soirinsuo.